

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A farsangra.

Béállt a farsang, esendben, nyugalommal. Bácska, az a mulatságait tekintve regés multú Bácska, még mindig pihen. Azok a hajdani bálók és mulatozások, a melyekre a közel vidékekről Zomborba se-reglettek, a melyekre egy-egy család sokszor egy kis vagyont pazarolt el, megszüntek, elhallgattak. Városunkban még minden nyugszik.

Jó jel; helyes irány.

Nem vagyunk embergyűlölők. A mulatságokat sem itéljük el. A társadalom emberének, a közös munka igájába fogott munkás léleknek mindenesetre szüksége van arra, hogy néha-néha közös társaságban találjon tündülést. Viduljon és vidítson, mert a társadalomé. Végre is mire vezetne az örökös elzárkózottság, a közös tündülésnek szántsándékos kerülése?!

Másrészt viszont ósrégi szokás az már, hogy mindkét nembeli fiatalság az életnek ezen a színpadán szokta első nyilvános szereplését megkezdeni. A házi tűzhely tündéréi s a csüdes, négy fal közé rejtett munka fiatal munkásai, itt, a nyilvános mulatságok e színterén állanak először szembe egymással. Előbb nem látott vagy ismerős személyek találkozája ez, a mely, ki tudja, hányszor nyert már állandó egyesülést édes házasságban.

A közös mulatságoknak létjogosultságuk van tehát. De kívánatos, hogy ne rójjanak meg nem bírható terheket a mulatozó családokra. Egyenek ennél fogva fesztelenek, egyszerűek s ne mindennaposak.

S ennek az érzete ébredezni kezd már, úgy látszik, megyénk és főleg városunk társadalmi szereplőinek keblében is. Mutatja ezt a mulatságok ritkulása, de különösen a nyilvános mulatságok szereplőinek megkevesbedése. Mintha csak restellenék már a közös mulatozást, rendesen valami jótékony céllal kötik össze, valami komolyabb alapot keresnek igazolásukra.

Pedig nincsen egészen igazuk. Ilyes szórazásra mulhatatlanul szüksége van a léleknek. Sőt mentől gyakrabban s nem egyszer-kétszer egy esztendőben. Csakis a mód, a melyen kereszttülvizsk, határoz meg és igazol az eljárásban mindent.

Ne legyünk pazarlók, hanem házasak, egyszerűek.

Azt mondja egy angol közmondás: „a hiús-kodás többre kerül nekünk, mint az éhség, szom-juság és a fagy.” S ez különösen igaz mireánk. Hányszor nem kerül sokkal több gondunkba egy-egy mulatságra való kiadásunk fedezése, mint a mennyi élvezetet az az egy pár órai szórazkozás nyújt! S vajjon lehet-e egy ilyen mulatságnak az a kellemes és felüdítő hatása a lélekre, a melyet tulajdonképpen rá gyakorolnia kellene, hogy létjogosultsága lehessen?

A szilveszteresti mulatságon is tapasztaltuk a lukszusnak néminemű fel-felcsillamlását. A kis-asszonyok közül többen egészen báliasan, a fiatal emberek frakkosan és lakkeipőben tündöklöttek. Pedig csak egyszerű zeneeste volt táncossal összekötte.

Végre is a fiatal emberek legmagasabb fokú eleganciája még megmehtene. Ő nekik ugy sem kell minden alkalomra külön ruhát csináltatniok. Csakis a keztyű-kiadás nélkülözhetetlen. A keztyű nélküli táncost határozottan ki kellene — már csak a női ruha kimélese szempontjából is — kosarazni. Ennyit joggal megkövetelhetnek a nők a fiatal emberektől még a szünetóra után is.

De a nők öltözködési módja határozottan elítélendő. Egy estéért annyi pénzt ki-kidobni, a fiatal emberektől még a szünetóra után is. De a nők öltözködési módja határozottan elítélendő. Egy estéért annyi pénzt ki-kidobni, a fiatal emberektől még a szünetóra után is.

Mit mondana a világ?!

S vajjon melyik világ: a férfi- vagy a nő-világ?!

Higgyék el drága hölgyeim, a férfiak közül alig ért egy-kettő a női öltözetekhez. De meg ha értene is, az ő esztét mulatságok alkalmával

egészen más dolgok szokták foglalkoztatni. A fiatal emberek figyelme száz, egészen más oldalról van lekötve. Annyival is inkább, mert nem a ruha finomsága, hanem a női testre való illése adja meg a nőnek azt a minden férfit lebilincselő eleganciát.

Ezt a veszedelmes fényűzési versenyt tehát maga a női világ provokálja és tartja még manap is fenn. S vajjon miért? *Huságból, feltűnésből, viszketegeből.* Selyem, bársony, atlasz telisded-tele finomabbnál-finomabb csipkével, — mint azt egy némelyik *nevetséges* hölgyön még a hétköznapi parkbeli sétákon is láthatni — különben nem lehet a mulatságban résztvenniük.

Nevetséges. Ez álzilis; elfajult gondolkodás.

El ezzel a nőnek szende és egyszerű egyéniségét háttérbe szorító ruházattal! Félre ezzel a rettenetes családi adóval! Mutassák meg hölgyeink a most beállt farsangon, hogy ők meg tudják becsülni a pénzt, értenek az okos gazdálkodáshoz, tudnának egyszerű és takarékos családanyáknak lenni. Diadalmaskodjanak műveltségükkel, mindenkihez egyforma nyájassággal ruházatuk káprázatos sallangjai fölött s ne engedjék, hogy a ruhák pompájától elkábult férfi ne lássa meg a cicomás fodrok között a nőt.

S hogy ne gondolják, hogy ez csak pusztaszó, mely le van ugyan itt írva, de el is hangzik majd eredménytelenül, mint a pusztában kiáltó szava: ezennel kijelentjük, hogy a mi lapunk hasábjain szólni fogunk minden mulatság után a hölgyek öltözeteiről is, de csak az egyszerűekről; a fényűzést hajhászó nőket pedig, a kiknek egyénisége ugys háttérbe szorult drága ruhájukkal szemben, őlőzetikkel együtt *agyonhallgatjuk.*

Minek cifrálnokdnak tehát majd, ha még csak tudomást se vesz róluk a világ, azt az egy-pár üres bábót kivéve, a kik ott a mulatság hevében különben sem valami nagyon figyelhetik meg e pusztá külsőségeket?!

A tiszaparti vasút ügye.

(A téli közgyűlésen.)

A m. kir. közmunka és közlekedési miniszter f. évi december 8-án 47,458. sz. a. leiratában a vármegye közönségét arról értesíti, hogy a szabadka-zenta-ó-becei és zenta-horgos-szegedi helyi érdekű vasút engedélyeseinek a nevezett vasút kiépítése iránt Gregersen G. és fia, Gferer Miklós és Vulf Emille között építési szerződést jóváhagyólag tudomásul vette, és kapcsolatosan ezen helyi érdekű vasút építésének megindítására az engedélyt megadta, továbbá, hogy az engedélyesek az engedélyükben biztosított jogokkal élve, a részvénytársulatot is azonnal megalakítani kívánják, mihelyt a benyújtott alapszabályok a kir. pénzügyminiszterium vezetésével ideiglenesen megbízott miniszteri elnök ural egyetértőleg helybenhagyattak. Miután pedig az alapszabályok nagyban és egészben észrevételre okot nem szolgáltatnak s ez alapon a részvénytársulat megalakítása a legrövidebb idő alatt várható, felhívja a vármegye közönségét, hogy a közmunka alapja terhére megajánlott 250,000 frtnyi 10 egyenlő évi részletben kifizetendő törzsrészevénybeli hozzájárulási összeg iránt engedélyesek, illetve az alakítandó részvénytársulat részére minden nehézség nélkül leszámitolható kötelező nyilatkozatot állítson ki, a községek pedig erélyesen utasítsanak, hogy az általuk jogerejűleg megajánlott összegeknek sürgős beszerzése iránt intézkedjenek, s hogy viszont öngyméltósága a felajánlott összegeknek megfelelő törzsrészevényeknek kiszolgáltatása, valamint a vármegye, Zenta városa és a hozzájáruló községeknek a részvénytársaság igazgatóságában való képviselőiről gondoskodni fog, ezután olvastatott ugyancsak a m. kir. közmunka és közlekedési miniszter urnak f. évi december hó 10-én 55,041. sz. a. leirata, melyben a megye közönségét a fent említett társulati alapszabályoknak jóváhagyásával és a helyi érdekű községek részvénytársaság igazgatóságában való képviselőknek, az alapszabályok keretében történt biztosításáról értesíti, az alapszabályok szerinti bizottság egy igazgatósági tagnak megválasztására utalván, Zenta városának és az érdekelt községeknek ugyanezen igazgatóságban egy tag által miként és mely időtartamra való képviselését is az alapszabályok megállapított összegezéséből kifolyólag közli.

Ezek kapcsán Schmausz Endre alispán ur bejelenti, hogy ő korábbi megbízatásából folyólag, az érdekelt községek nyugodt előkészületeit biztosítandó, már f. évi október 25-én Zentán az érdekelt községek teljhatalmu kiküldöttjeivel az általuk felajánlott összegek beszerzése tárgyában ülést tartott, sőt azok kérelméhez képest a hazai és osztrák legjelentősebb pénzügyintézetekhez fordult a felajánlott összegek kiszolgáltatása iránti ajánlatok meg-

tétele tárgyában, majd a megkeresett bécsi intézetek ajánlatot tenni nem akarván, Budapesten az érdekelt községi kiküldöttek közreműködésével egy a pénzügyintézeteknél, valamint a nmlt. közlekedési miniszter urnál is eljár, ezenkívül a f. évi november hó 8-án 47,458. sz. a. kelt leirat értelmében az érdekelt községeket és Zenta várost ezen leirat tartalmáról nyomban értesítvén, 24,739. alisp. sz. a. kelt intézkedésével különösen is felhívta, hogy a felajánlott hozzájárulási összegek beszerzése iránt sürgősen intézkedjenek; ezek folytán Petrovosszellő községe az imitt bemutatott 25,483/1888. alisp. sz. a. iktatott 1888. évi november 29-én egyhangulag hozott és kellőleg meghirdetett és ki által sem felebbezett határozatával kijelentvén, hogy az általa megajánlott 100,000 frtnyi törzsrészevénybeli hozzájárulásra 25,000 frttal saját pénztárában már rendelkezik s hogy a még hiányzó 75,000 frtból 50,000 frtot az ő-becei első takarékpénztárból, 25,000 frtot pedig a petrovosszellői hitelegylettől kíván 4 évi törlesztésre 7 1/2% kamatára a községi képviselők által kijelölt 3 előjárósági és 3 képviselőtestületi tag által kiállítandó 6 óról 6 óra megújítandó váltókra felvenni, és hogy továbbá Ó-Becse, Moholy és Ada községek bejelentették, miként ők is a m. keresk. banktól kívánják az előbbiei 100,000 frtnyi és utóbbi 130,000 frtnyi hozzájárulási összegeiket fedezni, mely határozatok azonban eddig be nem érkeztek. O-Kanizsa község pedig az elfogadott pénzügyintézet megjelölése nélkül az ide vonatkozó elhatározását újabb utánjárás után f. hó 18-ig ígerte beterjeszteni, míg Zenta rendezett tanácsu városának képviselőtestülete, bár külön is megnyugtatta lett a 25,006. és 25,146. számok alatti alispáni válaszokkal, hogy eddigi képviselőtestülete a kérdésben dönteni jogosítva van, a f. évi november 22-én választott és f. hó 19-én megalakítandó új képviselőtestület működésének megkezdéséig ezen fontos ügyben való elhatározást elhalasztotta.

Végül jelenti, hogy Kozits István az e helyütt f. évi október 3-án hozott 695. sz. alatt a Zenta város képviselőtestülete által f. évi június hó 27-én 179. sz. alatt a pénz beszerzése körüli eljárással megbízott három képviselőtestületi tagok kiküldése iránt hozott jóváhagyó határozat ellen felebbezést adott be, mely a Zenta város tanácsa által helytelenül hozott elkészési indokra fektetett elutasító végzés feloldásáért, mely azonban közbeszóló természetű és a tények által történt meghaladása folytán, az ügy érdemleges elintézésének Zentán sem állandó útjában s mindezek folytán kéri:

a) eddigi intézkedéseit jóváhagyatni s magát a folytatólagos teendő ellátására megbízatni;

b) a nmlt. közm. és közlekedési miniszter urnak 47,458/1888. sz. a. intézvényével a megyei hozzájárulás tekintetében kívánt kötelező nyilatkozat szövegét megállapítatni és annak ugyanezen miniszteriumhoz való felterjesztését elrendeltetni;

c) a nmlt. közlekedési miniszter urnak 55,041. sz. a. leirata értelmében a megye törvényhatósága által ezen vasút igazgatóságától kiküldendő és e vármegye képviselőkkel megbízandó tagot megválasztani és

d) a Petrovosszellő községe által már beterjesztett hozzájárulási összegének biztosítása tárgyában hozott határozatot jóváhagyatni.

Az alispáni jelentés jóváhagyólag a nmlt. m. kir. közmunka és közlekedési miniszter urnak 47,458. és 55,041. sz. a. leirata pedig mihez tartás végett tudomásul vétetvén, a 47,458. sz. a. leirat szerint kívánt kötelező nyilatkozat szövege a következőkben állapítatik meg:

„Kötelező nyilatkozat.” A nmlt. kir. közmunka és közlekedési miniszternek 1888. november hó 8-án 47,458., illetve 1888. évi december hó 10-én 55,041. sz. a. kelt rendeletei alapján Bács-Bodrogh t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága, az általa 1885. évi ápril hó 28-án 358. sz. és 1887. évi ápril hó 28-án 34. sz. a. hozott és ugyanezen miniszteriumnak 1888. évi január hó 19-én 1431. sz. a. intézkedésével jóváhagyott közgyűlési határozatok alapján ezennel kötelezőleg kijelenti, hogy az ugyanezen miniszter által 1887. évi szeptember hó 17-én 38,335. sz. a. engedélyezett: szabadka-zenta-ó-becei és zenta-horgos-szegedi vasút kiépítésére alakulandó részvénytársaság pénztárába az ezen helyi érdekű vasút létesíthetése tekintetéből, a vármegye úti alapjából felajánlott 250,000 frt, azaz: kétszázötvenezer forintnyi törzsrészevénybeli hozzájárulási összeget a jelzett összegnek megfelelő törzsrészevényeknek ezen vasúti részvénytársaság által leendő kiadásai mellett, ezen a 47,458. sz. leirat értelmében jövő 1889. évben teljesen kiépítendő vasútra 1889. évi október hó 1-től számított 10 (tíz) évig, azaz: minden évben október hó 1. napján 25,000—25,000 frtos egyenlő 10 részletben fogja a megyei ütéptési alaphól készpénzben megfizetni s ezen nyilatkozatnak a megye törvényhatósági bizottsága részéről való kiállítatása után az, Schmausz Endre alispán ur által, a nagyméltósága m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumhoz lesz felterjesztendő. Az alakítandó vasúti részvénytársulat igazgatóságába Bács-Bodrogh megye képviselőtestületében az 55,041. sz. alatti miniszteri leirat értelmében, a törvényhatósági bizottsági tag Schmausz Endre alispán urat választja meg; továbbá Petrovosszellő községének 173. számú határozata folytán tudomásul vétetik, hogy az általa megajánlott 100,000 frt törzsrészevénybeli hozzájárulásra 25,000 frt a községi pénztárában már e célra rendelkezésre áll, ezen határo-

ljesen

köszen,

hanem

erületi meg-

mellett

T,

m I

mény.

ljárói részéről

t az 1883. évi

g tulajdonát ké-

ntán következő

hó 1-től 1895.

amra 1889. évi

kor Béreg köz-

haszonbérbe fog

árverezni szán-

a jegyzői iro-

r hó 24-én.

sev István,

bíró.

tmény.

yai szolgabíró-

gy Goszpodince

sedésbe jött köz-

t után fog be-

január hó 15.

knél segédkezés

szerb nyelvbeni

ti napig ezen

zsablyai járás

december hó

ó hiv. táv.

y Gyula,

bíró.

ny.

esült taka-

ja részvényesit

gyűlésére,

1889. évi

9 órakor az

tartatni.

mek:

bizottság évi

bemutatása. A

tása.

15 bizottság ke-

gok helyett uj

6. §-a értelmé-

k szavazati jog-

lés előtt — 8

ott bizottságnak

ó 30-án.

zky József,

nök.

zatnak a további 75,000 frtnak beszerzésére vonatkozó része pedig, miután ezen határozat a törvényes formások megtartásával hozott, kellőleg meghirdetett és senki által felebezéssel meg nem támadtatott, s mert az csakis a nagymt. kir. belügyminiszterium által a hozzájárulási összegek iránt hozott 33,413. IV. b. sz. a. végérvényes határozatnak folyománya, ezennel jóváhagyatik, egyidejűleg a megyei alispán a vármegye közönsége nevében ezennel oda is utasítatik, hogy a fent hivatkozott miniszteri leiratokban megkivánt intézkedéseknek további foganatosítását eszközölje.

Hirek.

A zombori Haynald-árvaház ügye ismét nagy lépést tett előre. A mostani adóhivatal 13,000 frton Oeminienciája birtokába már átment s a napokban le is fizetett. Így építkezésre és alapítványra 67,000 forint marad. Tekintve, hogy az adóhivatali helyiségek falai könnyen megbirká az emeletet, az építkezés aránylag nem fog sokba kerülni. Oeminienciája ezen alapítványból 60,000 frtot már folyósított s így nem lesz akadály az építkezésnek kora tavasszal való megkezdésében.

Áthelyezés. Szász Ernő segédlelkész Nádudvarról ugyanazon minőségben Gákóvára helyeztetett át.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Szily Dénes zombori kir. törvényszéki inokot a hódsági kir. járásbíróshoz helyezte át.

Uj orvos. Kulán dr. Molnár József orvos, sebész, szülész, szemész, e hó elején megkezdte orvosi praxiszát.

Jubileum. Helbling Ferenc, szabadkai vasuti állomás-főnök, a napokban tartotta vasuti szolgálatának 25 éves jubileumát. A szokásos tisztelgéseket este fényes bankett követte, melyben a nagyszámú vasuti tisztviselőknél kivül, ott volt Szabadka város színe-java.

Szerep egyházi kalambúrok. A szerb egyházi kongresszus dolgában ismét egy kis kollízió került. Az elhunyt Angyelic Germán patriárka összehívta a kongresszusi választmány ülését, de maga már nem érte meg az ülés határidejét. Tisza Kálmán miniszterelnök most aztán távirati rendelettel felfüggesztette a választmány ülését addig, míg a patriárkai adminisztrátor kinevezeték. A szerb ellenzék és sajtója felzúdult e miatt. Azt mondják, a patriárka meghalván, az a dolgok természetesen sora, hogy a további üléseken a bizottság választott alelnöke vezesse a tanácskozást; s hogy a kormányelnök tiltó rendeletével megsértette a szerb autonómiát. De ezzel szemben szerb körökben is kifejezést adtak egy másik felfogásnak. A szerb autonómia szabályaiból mutatják ki, hogy a kormány beavatkozás jogos. Azokban ugyanis világosan ki van mondva, hogy a patriárka akadályoztatása esetén a kongresszus által e célra választott két püspök helyettesítheti. Ezáltal pedig a budai, avagy ha ő is akadályozva van, a karlócai püspök volna a helyettes. A világi tagok sorából választott alelnök hatásköréről a törvényben egyetlen szó sincs; az csak íres cím, megtiszteltetés egy világi tagra, aki tehát nem elnökölhet. Minthogy pedig a két püspök nem élt jogával, a kormány beavatkozása jogos. De e felfogás hirdetői is rámutatnak a fölmerült kollízió alkalmából arra, hogy a szerb autonómia intézménye mai alakjában tökéletesen s azt hangoztatják, hogy a patriárka választó közgyűlésnek azonnal az intézmény revíziójához kell látnia.

Beküldetett. A Temesvár körül harcolt és elesett szabadsághősöknek emlékére honvéd-szobrot s a hősök közös sírjainak megjelölésére emlékkövet felállítani, ezt tűzte ki hazafiás feladatául a Temesvárot megalkult honvéd-szobor-bizottság. Ily bevezetésű felhívást boesajtottak ki Temesvárról az ottani buzgó hazafiak s országsszerte gyűjtene, hogy elesett atyáiknak emléket állítsanak. Eszembe jut, hogy nálunk is nyugszanak szabadsághősök, hantjukat nem jelöli emlékkő; nálunk is van (?) egy bizottság, mely évek óta hallgatva gyűjt és gyűjtve hallgat s nem tesz semmit. 5-6 évvel ezelőtt olvastam e lapok hasábjain, hogy összegyűjtöttek 100 ft körül s azóta búlesen hallgatnak. Pedig eltekintve attól a hazafiás missziótól, melyre önként vállalkoztak, tartoznának már csak az adakozók iránti tekintetből is évenként beszámolni a begyűlt összegről. Nem szegyen az a bizottságra, hogy szabadsághősöknek jeltelem sírja oly állapotban van, miszerint ha még pár évig így buzgólkodnak mint eddig, a sírnak helyét sem fogjuk találni? Hisz ha csak a begyűlt pénz évi kamatját fordítanak arra, hogy a sírt a temetőössze-szel némileg gondozzák, hát legalább látnók, hogy akarnak tenni valamit. De így? csak skandalumnak és az ösök kegyelete kigunyolásának tekinthetjük eljárásukat. Lehet, hogy nincs igazam, de örülnek, ha megcafolnának, mert aki hallgat, consentire videtur. Filakusz.

Orvosok strike-je címmel a „Szabadkai Hírlap“ közli, hogy a szabadkai orvosok el akarják határozni, hogy mint házi orvosok évente 30 frtnál olcsóbban gyógyítani nem fognak.

Felmentés a népfölkelés alól. A belügyminiszter felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy a népfölkelés kötelezettségében álló ama központi és járási tisztviselőkről, rendezett tanácsú városi és községi közegekről, továbbá a vármegye felügyelete alatt álló magán-térbolyházak, kórházak és gyógyszerárak személyzetéről, nemkülönbön a községi és kórorvosokról, kiknek működése a közszolgálat érdekében elkerülhetetlenül szükséges, január 15-ig tegyenek hozzá fölterjesztést, hogy azok a népfölkelési szolgálat alól esetleg fölmenthetők legyenek.

Újvi üdvözlések megváltása címén Szach Ferenc, a Ferenc-csatorna titkára, a vármegyei szeretet-ház alapja javára o. é. 2 frtot küldött be, mely özszegyet önagsága Schmausz Endre alispán ur kezébe juttattunk.

Szeghegyen 1888. évben született 231 gyermek és pedig 116 fiú, 115 leány, közöttük 8 törvénytelen, 25 halva született és két pár iker. Meghalt 174 és pedig 85 fi- és 89 nőnemű, közöttük 5 éven alul 108, 5 éven felül 24, házas 29, özvegy férfi 4, özvegy nő 9. Eskedetett: 49 pár, és pedig 43 pár nőten és hajadon, 3 pár özvegy özvegygel és 3 pár özvegy hajadonnal. Lélekszám az egyházban 4292. A beküldő érdekesnek és tanulságosnak találta, ha a vármegye annak idején az egész megyéről az összes statisztikai adatokat, egy táblázatban össze állítaná és közzé tenné? „Ez — ugymond — nagyon érdekes és tanulságos volna! Ha a sz. kir. városok ezt teszik, a megye miért nem tehetné?!” J. Fr.

Sajtóügy. A budapesti esküdtszék nemrég tárgyalta Mamuzsich Agoston szabadkai ügyvédnek Stóczek Károly, a „Bácskai Ellenőr“ szerkesztője ellen becsületesértés miatt indított sajtóperét. Az esküdtszék a vádlott lapszerkesztőt fölmentette a vád alól. A magánvádló semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen és a napokban a kir. kuria sajtó tanácsa Selley bíró referálása alapján megsemmisítette a sajtóbírósaág ítéletét, s újabb tárgyalást rendelt el. A semmisség okát a képezi, hogy a tárgyaláson egyes vizsgálati jegyzőkönyvek is felolvastattak, hogy továbbá a vádlott védőbeszédében nem a saját ártaflanságát igyekezett bebizonyítani, hanem azt, hogy a magánpanaszos nem becsületes ember, a mi befolyásolhatta az esküdteket határozatuk meghozatalában.

Téli tanfolyam. Baja város tanácsa megengedte, hogy a keresk. és ipariszkolában a molnár iparosok részére külön téli tanfolyam szerveztessék.

Uj marhalevelek. A használatban volt bélyeges kincstári marha- és löveléltírlapok 1888. évi december hó végével forgalmon és hatályon kívül helyeztetek, és 1889. évi január 1-jével új mintájú 3 és 5 kros bélyegű kincstári marhalevel-tírlapok boesajtottak forgalomba. Ennélfogva 1889. évi január 1-től kezdve, a lovakra, szarvasmarhákra, juhokra, kecskékre és sertésekre vonatkozó marhalevelek kiállítására kizárólag csak az új mintájú bélyeges kincstári tírlapokat szabad használni. Ezen tírlapok 2 cm. széles, 26 1/2 cm. magas alaku s „kincstári jövedék“ vízjeggyel ellátott fehér papíron, a törzkönyvezett községek használatára szánt tírlapok pedig világos sárga színű papíron — a 3 krosak két és az 5 krosak fekete kétoldalú szövegnyomással — vannak kiállítva.

A budapesti értéktözsdéről. (A Magyar Mercur heti tudósítása.) Egészen másképp végződik az év, mint ahogy kezdődött. Nagyobb ellentétet képzelné is alig lehet. Az év elején szomorú kilátások voltak a jövőre nézve, most pedig oly hausse-szal záródik, hogy ennél többet még a legvérmesebbek sem mertek volna kívánni. Vajjon meddig fog ez a hausse tartani? Azt ma nem lehet megmondani, de a kilátások olyanok, hogy a kedvező hangulat tartós lesz. A hausse finance érdeke úgy kívánja azt, mert a konverzió végrehajtásának küszöbén állunk. De különben úgy a politikai, mint a pénzügyi helyzet is, elég kedvező ahhoz, hogy az emlékedések a jogosultságot megadja. — Járadékok és befektetési értékek a mondottak következtében valamint a januári szelvényekből befolyó milliók folytán igen szilárdak. — Bankrészevények közül a járadékpiac és a Rothschild hitelintézeti csoport között fennálló viszony következtében leginkább a két hitelrészevényben volt jelentékeny az áremelkedés. — Közeledési vállalatok részvényei közül még mindig a magyar garantizozott és az államozított vasutak értékei részesülnek nagyobb figyelemben és ismert okokból ezek még mindig nagyon szilárdak és emelkedők. — Iparvállalati értékek közül különösen a Ganz-féle részvényekben volt élénk mozgalom, emelkedő áron. — Sorsjegyek valamivel olcsóbbodtak a legutóbbi jelentésünk óta, csak egyes kis sorsjegyek emelkedtek valamivel. — Valuták és váltók jelentékenyen esőkentek.

Hymen. Himmelsbach Gyula, kulpini fiatal és törekvő földbirtokos, f. hó 5-én váltott jegyet Jánoky István kucurai orvos leányával, a szép és kedves Irma kisasszonnyal.

Pályázat. A „Képes Családi Lapok“ betöltvén pályafutásának első évtizedét a második évtizedet vagyis a tizenegyedik évfolyamot (1889. január 1-én) egy irodalmi pályázattal véli a legméltóbban megkezdni. Kiváncsító először egy humoreszk (beszélyke, rajz vagy tárcacikk.) Tárgya az életből legyen merítve. Díj: 50 frank aranyban. Másodszor egy költemény, válfaja szabadon választható. Díj: egy darab 20 frankos-arany. Beküldési határidő: 1889. évi február hó 17. A pályázat eredménye a „Képes Családi Lapok“-ban s az ország összes magyar hírlapjaiban közre fog tétetni s ugyanakkor szolgálatnak ki a pályadíjak is. A pályaművek jellegű levelek kíséretében a „Képes Családi Lapok“ szerkesztőségéhez Budapesten, nagy korona-utca 20. számban küldendők. Reméljük, hogy az irodalomnak városunkban és megyénkben lakó munkásai közül is sokan vesznek részt a nemes versenyben.

Zsabyáról írják: A zsabyai izr. iskolaszék 1888. Szeptember estjén az olvasóegylet helyiségében, iskolai népkönyvtár alapítása céljából, a népiskola nevelkedői közreműködésével, táncfűzékével egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely egy erkölcsileg, mint anyagilag minden váraozást felülmúlt. A kedvező idő folytán még a távolabb vidékekről, mint pld. O.-Kér és Verbaszról is érkeztek vendégek. Színré került: I. „A gazdag rokon“, vigj. egy felvonásban. A főszerepeket: Fleischer Ilka és Kornél, Polacek Feri vitték. II. Szavallás: 1. A nagylaki iskolás fiúk. Előadta: Csura István. 2. Az egér. Előadta (szerbül): Basztics Luka. 3. Pókayné. Gyulai Páltól. Szavallta: Schlosz Flóra. A kis művészek tekintetbe véve a viszonyokat igen jól játszottak, úgy, hogy a felvonások után mindig nagy tapsviharral hivattak a lámpák elé. Az előadás után tánc következett s a táncért rajongó ifjúság, a szenttamási népezenekar csárdásait ugyancsak magyarosan járta. Az első négyest 60 pár tancolta. A jelenvott szépek felsorolását nem kísérelt meg, nehogy csak egy virág is kimaradjon a szép rózsafüzérből, hisz mind szépek ök! A szünórában több zamatos felköszöntő is mondott. Először is Nikolics Emil kir. járásbíró Schlosz Lajos tanítóra, mint e mulatság megteremtőjére, emelé poharat. Utána Csura Iszak közs. bíró a járásbírórt éltette, Schlosz tanító a közmivelődsérl beszélt, egyszersmind köszönetét fejezvé ki a vendégeknek, hogy a gyermekeknek nemes intenzióját oly lelkesen felkarolták és támogatták. Dr. Fleischer orvos szintén a járásbíró és bájnos neje egészségére tríté poharat, Weisz Ignác felköszöntőjében boldog újévet kívánt. Végül Weisz Lajos a néptanítókról beszélt. A szünóra után a vig kedély még magasabb fokra emelkedett s a táncnak csakis a bajnal pirkadása vetett véget. A tanító jelen alkalommal is az öszinte hála mély érzetével fejezi ki köszönetét mindazoknak, kik a zsabyai izr. iskola népkönyvtár alapításán szellemi és anyagi támogatással közreműködni sziveskedtek. Két-szeres köszönet a t. olvasó-egyletnek és érdemdús elnökének, Garay Károly plébánosnak, ki a kaszinó termét ingyen kegyeskedett átengedni. A gyermekek örömkönnyei legyen legnemesebb jutalmuk!

A nazarénus önvádja. Braskó Mária férj. Szél Sándorné feketehegyi nazarénus asszony ezeltől egy

esztendővel a topolyai járásbíró előtt azzal vádolta magát, hogy hat év előtt atyját, Braskó Györgyöt, anyja és Zsuzsi testvére segítségével megfojtotta olyké, hogy az ittas ember nyaka fölé lisztes zsákok tettek, a melyre aztán ráültek. Braskó Mária vallomásában azt mondta, hogy időközben a nazarénus vallásra tért, a melytől tanítja, hogy e földön elkövetett bűnökért a földön kell vezekelni, s azért tett töredelmes vallomást, hogy megkapja megérdemelt büntetését. Kihallgatták Braskó Lidit és Zsuzsit is, a kik hasonlóképen beismerték a tettet. A vizsgálat alatt megszerzett halotti levél azonban azt mondja, hogy Braskó Györgyöt gutaütés ölte meg, és rajta külérőszak nyomai felismerhetők nem voltak. Megejtették a hullaszemlélt is, de a felozott holtesten a halál okát már nem állapíthatták meg. Ily körülmények közt a vádlottak beismerése dacára a szabadkai törvényszék felmentő ítéletet hozott. A kir. ügyész felebezett, de a kir. tábla és mult szombaton Hajdu bíró referálása alapján a kir. kuria is helyben hagyta a fölmentő ítéletet.

Uj fényképész. Rechnitzer János újvidéki fényképész helyben a bajai uton, a Radoszavlyevits-féle házban főközlötlet nyitott.

Báro Rudics József pörös hagyatéka. A báró Rudics József hagyatékának rendezésére alakított egyesülethez a honvédelmi miniszter megtagadta hozzájárulását, mi által lehetetlenül van téve a tervezett egyesület létesítése. A megtagadás azért történt, mert a honvéd árvaik javára eső hagyományt az egyezkedők túlságosan csekélyre taksálták.

Hirdetmény. A temerin-járeki műútnak helyreállítására alkalmával felhasználatlanul maradt s a vármegye öneljárja ki nem jelölt s az említett műút egyes szakaszain eladásra felállított téglanyag, mely jelesen ugyan ezen műút mentén a 20-21. és 21-20. kilométerig terjedőleg pedig: 16-17., 17-18., 19-20., 21-22. számú sorompószlopok között 1121 rakásban 112,100 drb többé-kevésbé rendetlen alakzatú halmokban elfekvő és jobbára a f. évnek javítása alkalmából visszamaradt törött s illetve kongóteglá hulladék a helyszínén, nyilvános árverés útján fog eladtni. A midőn ezen nyilvános szóbeli árverésnek határnapjau 1889. évi január hó 13-ik napjának, vasárnap, délelőtti 9 órája kitűztetik, egyidejűleg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kérdéses anyag a fentebb említett módon mindenkor a leg-többet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett fog eladtni, az árverés a mondott időben a fentebb nevezett 20. számú sorompószloptól veszi kezdetét, továbbá, hogy az egyes rakásokban felhalmozott kongóteglá mennyiség, valamint az egyes sorompószlopok között fekvő hulladék anyag csakis egyes rakásokként, illetve egyes sorompó közőnként fog elárvereztetni, továbbá a megvett kongó téglá anyag az árverést követő három nap alatt mindenki által elhordandó, annál is inkább, mert különben a vevő kárára újból el fog adtni; végül pedig hogy az ekképen meghirdetett árverést Temerin község két előjárósági tagjának közbenjöttével Maison Lénárd utmester fogja megtartani, ugyan ennek kezéhez lévén a vételár és pedig a helyszínén azonnal lefizetendő. Zomborban, 1888. évi december hó 31-én. Schmausz Endre alispán.

O-Kanizsáról írják: B. lapja f. é. 1. számában közölt az ó-kanizsai felsőbb osztályú népiskolai tanulók által előadott „Pásztorjáték“ összes bevétele az alacsony árak dacára 102 frtot tett ki s így felesleges, megenlítem, hogy a nagyvendéglő diszterme szofulóság megtelt. A előadás kitünően sikerült. — Pesti Ihsz Lajos operett- és színmű-társulata H.-M.-Vásárhelyről városunkba érkezett s újkoron megkezdte előadásait. „A suhanac“ „Uzai gyöngy“ operett illetve népszínművel. Az első bérletben szíre kertülnek: Nebánts virág, Uf király, Peking rózsája, A piacsós király, A titkos esők, Thurán Anna, Csók. — Tóth Antal harangozó házában f. hó 2-án hajnalban egy kis mosó-konyha kigyulladt, melyen az annyira megijedt, hogy egy óra mulva meghalt.

Petrovosszellőrl írják: Községünkben a mult 1887. évi december hó 19-én megejtett általános választás, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által megsemmisített. Ennek folytán a járási főtisztviselő az előjárók választását f. évi január 3-ik napjára tűzte ki. A választás a legszebb rendben folyt le. Megválasztottak: Beretka János II-od bírónak; Oroszi András községgyárnak; Oroszi István, Varga András, Gyukits Vászka, Varga János (öreg) és Kelemen György esküdteknek, Balassa János közpénztárosnak és végre Tóth István (becsei) adószedőnek.

Választás. Obrovácon Gromon Dező, államtitkár megválasztott megyei bizottsági tag lemondása folytán, december hó 30-án tartott pótválasztás alkalmával, a derék és köztisztvisletben álló jegyzőnk Mallin Károly, egyhangul lett megválasztva.

Gyászhir. Czabai Horváth Béla, magy. kir. honvéd ezredes és pacseri közbirtokos, f. hó 2-ikan éjjel rövid szünetes után életének 55. évében Besztercebányán meghalt. — Halála nemesak nagyszámú barátait, tisztelőit és ismerőseit között keltett mély részvétet, de rokonsági összeköttetéseinel fogva számos elölök családót is gyászba borított. Tisztársái, maga a honvédség kitünő katonát vesztett az elhunytban. Horváth elvégzés katonai tanulmányait, a műszaki csapatoknál szolgált, hol csakhamar századosi rangig vitte fel. Ekkor rövid időre letette a kardot, de 1870-ben ismét katonai szolgálatba lépett, mint I. oszt. honvéd százados, s érdemeiket szerzett a honvédség szervezése s fejlesztése körül. Ghyez Béla tábornok mellett működött egy ideig mint segédtiszt, majd Pécsset volt állomáson, legutóbb pedig Besztercebányán. Halálát nejjén sz. Latinovics Flórán kivül öt gyermeke gyászolja, kik közül az egyik huszárhadnagy. Temetése Besztercebányán ment végre.

Felolvasó estély. Uj-Szivacon írják: Alig egy éve, hogy Uj-Szivacon olvasó egylet áll fenn, már is többször adta tannjelét annak, hogy van benne életrevalóság. Fennállása alatt több ízben tartattak helyiségben ismeretterjesztő felolvasások az egylet műveltebb tagjai részéről, melyek nagy látogatottságnak örvendtek folyton, de ily sikerült estélyt még nem látott Uj-Szivacon senki, mint a most tartott felolvasással, szavallással, énekkel és táncal egybekötött Szilveszter-estélyt. Mayer János tanítónak felolvasása („Kik csupa szerelemtől nem nőülhetnek“) kezdte meg az estélyt, mely felolvasás sikerült bizonyította az a sok taps, melyben a felolvasót a közönség részesítette. Ezután a dalárda énekelt, mit követett Simkó Győző szavallata (Szilvesz-

ter c. köl hallgató k kitotta m a dalárdu egytől-egy csorához nagy örö csenyét és nyunk jó köszöntő Károly, S Vacsora Ezen ünö mann Kö köszönet den lehet került.

Jel négylet f csetih K szálloda n

Rig Maison M község u aspirál; a plébános készpénz modványu

Elv mivelés, a követke ságoknak rozatai a határozat delkezésü

Dr. kir. ezrel évig. Tom helyben te gyogytudo emeletén Rendel 8-

Csitt színre.

Cox szabó és élenksége Sót a lé zottan szé színezés.

Szon került szin Kevés szá miatt öszit izetlenné i

már, hogy rendezésbe ilyes küllő már boldo zésekkel sz

Külő a hangján szott. Nyi a többi jüt és a műve (ördög) ese

— még st tudott. He esérett ille

A f Ede. Előa

bóri Iloná finoman f mondatok neti ittem tartja?! U tonált; álta

Bátki Teré Feledit peo tulságosam megalokta kiszínezte

találó vona

Csu

Élni feledni, le uj remény a jövő él emberek

Ez C Egy nete, mely képezi.

Ötve ezen szere resztül, d melyben kedik, an megnyugv

Eskü zonyos b jenyesevel természet

— ugyma szomorú s

Ezen borák köz

ter e költeményt szavalt), mely annyira megnyerte a hallgató közönség tetszését, hogy többször tapssal szakitotta meg előadásában, a szavallás végeztével ismét a dalárda énekelt felváltva magyarul, németül, melyek egytől-egyig igen jól sikerültek. Ekkor a közönség vascsorához ült, melynél közel százan voltak, a vendéglős nagy öröme, s fogyasztották az izletes paprikást, pesenyét és a jó friss fánkot. Vacsora alatt Janesi cigányunk jó zenéjével mulattatta a közönséget; volt felkösöntő is elég, melyek közül kiemelendők Eimann Károly, Simkó Győző és Ladány Mór (Löbl) urak dikciói. Vacsora után tánc következett egész reggel 6 óráig. Ezen ünnepegy-egyik sikertelt leginkább Eimann Károly olvasó-egyetei elnök ur buzgólkodásának köszönhető, ki semmi fáradság nem kímélve, minden lehetőséget kihasználva, hogy ezen estély ily fényesen sikerüljön.

Jelmez- és álarcos-bál. Az újvidéki első nőegylet f. hó 19-én alaptökéjének gyarapítására Parcesich Klára főispánné védnöksége alatt az Erzsébet szálloda nagytermében jelmez- és álarcos-bált rendez.

Rigyica községe szép jelét adá lelkésze, ft. Maison Mihály plébános ur iránti ragaszkodásának. A község ugyanis megtudván, hogy plébánosa Sztanisicsra aspirál; a képviselőtestület egyhangulag elhatározá, a plébános kivánsága szerint, az addigi parbért 1600 ffrt készpénzbeni fizetés által megváltani és így őt folyamodványa visszavonására bírni. r. l.

Elvi határozatok iparügyekben. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ujabban a következő elvi határozatot hozta: A békéltető bizottságoknak az ipartörvény 176. §-a alapján hozott határozatai az iparhatóságok által megsemmisíthetők, ha a határozat hozatalakor az ipartörvény 141. §-ának rendelkezései figyelmen kívül hagyattak.

Dr. Risnyóvszky Géza, nyugalmazott cs. és kir. ezredorvos, ki a 10. számú huszárezredben Baján 4 évig, Tolnán 1 évig, Gyulafehérvárt 1/2 évig működött, helyben telepedett meg és az orvosi gyakorlatot az összes gyógytudomány terén, lakásán Falcione-féle ház első emeletén az Elefánt vendéglővel szemben, megkezdi. Rendel 8-9-ig, délután 3-4-ig.

Színház.

Csittörtökön, január 3-án, három apróság került színre.

Cox és Box; utána **Fipsz, a híres nőszabó** és végül egy monológ: **a légy.** Általában elég élénkséggel folyt le az előadás mind a három darabban. Sőt a légy előadása Dombay szavallatában határozottan szépen is kidomborodott. Volt benne őszinteség, színezés.

Szombaton **Fauszt,** már t. i. a travestált Fauszt került színre Berkinék, a karmesternek jutalomjátékául. Kevés számú közönség hallgatta végig — a mit Berki miatt őszintén sajnálunk — ezt a nem egy helyen már izetlenné improvizált együgyűséget. Valóban itt az ideje már, hogy vége legyen a szini évadnak, mert már a rendezésben is meglehetősen lazult a fegyelem s az ilyes közönségben izetlen és türes opepetteket ugy kezdi már boldog-boldogtalan színész nézni, mint türes rögtönzésekkel szaturált ide-oda ugrálásokat vagy sántikálásokat. Különben Zombori Ilona (Margaretha) gyönyörűen a hangjánál volt, szépen, hévvel énekelt és jól is játszott. Nyiregyházi is nem egyszerűen szépen intonált. De a többi játékosok annál messzebb állottak a komolyság és a művésziesség magaslatától. Deáknál (Metelesz, az ördög) csak a sántikálás volt új. De sántikálni aztán — még szellemeskedő erőlködéseiben is — pompásan tudott. Hevesinét és Bánáthinét, mint táncosnóket, dícséret illeti.

A falu rossza, népszínmű 3 felv. Irta Tóth Ede. Előadták január 6-án.

Vasárnapi gyöngye előadásban került színre. Zombori Ilona mint Finom Rózi énekeztetésében (nem valami finoman) fel-felkurjantgatótt. Általában az egyes zenei mondatok közé egy-egy felkacogó vagy felsikoltó átmeneti ítemet szokott betoldani. Talán nagyon szépnek tartja?! Deák (Göndör Sándor) egy helyen rosszul intonált; általában pedig majd elfult a hangja bánatában. Bárti Teresit Bánházi Teréz adta rendes módja szerint; Feledit pedig Tóth Antal itt-ott erősen festve, különösen tulságosan erős hanghordozással. Moóri Gonosza jól volt megalkotva. Hevesi a kántort és a cigányt pompásan kiszínezte. Szebeni pedig a Makkhetest egy pár igen találó vonással alakította. n.

Csupor Gyula költeményei.

(Megjelentek Német-Palánkán 1889-ben.)

Élni, szeretni, csalódni, szenvedni, emlékezni, feledni, lelkesedni, csüggedezni, a multak romjain új reményre gerjedni, a világ hiúságát belátva, a jövő élet reményével vigasztalódni, ez a jobb emberek életének szellemi tartalma.

Ez Csupor Gyula költészetének is tárgya. Egy érezni tudó kebel életének rövid története, melynek központját a szerető szív csalódása képezi.

Ötven költeménye közül 23-on többé-kevésbé ezen szerelem emlékezte, gyötrelme csendül keresztül, de belejátsza még néhány olyanba is, melyben újabb szerelmének boldogságával kérkedik, annak gyöngédségében keresi és találja megnyugvását, szíve sebei gyógyulását.

Estküvönkkor (27. l.) című költeményében bizonyos büszkeséggel írja le rövid boldogságát, jegyesével kölcsönös szerelmét; szívök az őszi természet pusztulásával ellenkezőleg örömmel telve, — **ugymond** — nem érzett hervadást, borut; s szomorú átka az emberi szívnek!

Mikorra nyílt megint a rózsza, Szívünk türes lón és hideg.

Ezentúl szíve gyászba borul, a vidám cimborák közt, tölt pohár és dal mellett keres eny-

hületet, feledést, de vidámsága csak külső, valamint álmait, úgy vigalmait is meg-megzavarja az „elmult időknék halványult alakja.“ (63., 81. Kocsmában, Éjjel.)

Az elkeseredett szív magát is gyötörve, kéjeleg a nyomorult sors tudatában, a melybe a hűtlen asszony önmaga is lesüllyedett; nem tud feledni, nem tud megbocsátani „jövő reménye tönkre tevőjének“ (30. l.). Bűnhődését ellentétbe állítja saját csöndes megnyugvásával:

Hajad fehér, szemed nem éget,
Irtóztató mint bűnhődél!
S az oly galádul meggyalázott —
Lassan kigyógyul — és hisz, remél! (62. l.)

Gúnyosan idézi maga elé a hervadó asszony keserűségét, midőn a „Tánc után“ otthon a tükörben szépsége vesztét látja, udvarlói gúnyos nevetését hallja s eléje állítja az elvesztett tisztább boldogságot:

Talán jobb lett volna
Az én kis lakomban,
Álmodni és felebredni
Ölölő karomban. (74. l.)

A régi levelet, az asszony hűtlenségének bizonyítványát még rongyaiban is őrzi s vérfigyasztó keserűséggel fenyegeti a hűtelt:

Hogy felmutathassam, mi van benne írva,
Elviszem magammal oda le a sirba;
Ha majd bíránk előtt állunk mind a ketten —
Itéljen felettünk az ítélő Isten! (76. l.)

A **hűszegőt** kérdezi: vajjon esti magányában, vagy zivataros éjeken feltűnik-e előtte az ifjú, a férfi alakja, ki porba lehellült alig élte delén, kit kerget a bánat, a szívbeli kín? s bizonyos engesztelékeny vallásossággal utasítja:

Temploba siess, örök Isten elé,
Térdepre omolva vezekelni ott,
De fel ne tekints kegyes arca felé:
Mert látja szivedben a kárhozatot!
Tépdésd le magadról a cifra ruhát,
Ugy sem fedi el nyomorult kebeled:
Ha mindig imádkozol élteden át,
Felejtj talán a nagy ég bűnödét! (78. l.)

Vége mintha megnyílna, vagy inkább elfásulna, már nem sír, nem kesereg utána, feledi a multat, annak boldogságát s elveszti még szálmalmát is iránta:

Most, hogy földre hullva, ott heversz a porban,
Lelekem meg se rezdül, szívem meg se dobban!
Hűtlen asszonyoknak jó helye van ottan! (67. l.)

De még nem állandó ezen érzéketlensége, a **Gesztenyék** alatt egyik barátjával édes merengésben tölt kedves estéket, visszaemlékszik a multakra, kegyetlen életsorsára:

A hűtlen asszony örjítő bukása
Hogy összevázta ifju lelkemet,
S habár kezével siromat megásta
Nem dobhatnám el gyömlöt éltetem! (91. l.)

Egy asszonyért! kiált barátja felriadva, s elbeszéli saját harci tapasztalatait s a nagyobb szenvedéseket, melyeket annyian ártatlanul viseltek, melyeknek ő tanuja volt a harcban esesteteket eltemetve s ezek szülői gyászát szemlélve; minnek megszívlelésével közbe szól:

Ne folytasd, én már nem panaszkodom!

Vége újabb szerelmében, rózsaként viruló gyermekében s a barátságban s vallásos hitében találja megnyugvását:

Reggel pacsirta dalra ébredtek fel,
Ha megpihentem tiszta kebleden,
Kibékülök a gyarló emberekkel,
S szívem megint virágok terem.
A csillogó keresztet hogyha látom,
Hazafelé kocsim vigan halad:
Rád gondolok s fel égbe száll fohászom:
Légy áldva ott a gesztenyék alatt! (93. l.)

Az **Istentagadókhöz** is magát vigasztalva mondja:

Hiu bolondok! hát ti csak galádul
Gúnyoljatok ki mindent, ami szent,
Előttek bár dőre álom,
Mégis hiszem, hogy megtalálom
A tulvilági üdvöt oda fent! (71. l.)

Ami Csupor költészetét igazán megragadóvá és bájosná teszi, az a való érzelem, az átélte szenvedések igaz volta, saját lelki állapotának hű vissza tükrözése. Epen azért, mivel költészeté igaz, mert életéből táplálkozik, előadása mindenütt természetes, ment minden dagálytól s a dal, az elegia csöndes szárnyalásával felemelkedik többször az óda magaslatáig. És formái is oly csinosak, oly zengzetesek, amint csak jobb költőinknél találjuk. A **hűszegőhöz**, a **Gesztenyék** alatt, a **Tavaszkor**, **Uton**, **Látogatás szülőföldemen** s több hasonló költeménye kiálal tekintetében is kiváló figyelmet érdemel. Különös bájjal lengenek a **Hűszegőhöz** címűnek daktilusai!

Nagyon szép a Pefői és Tóth Kálmán emlékeztetere irt két óda is, melyekben a két költő szellemét s költészetét hiven jellemzi s ugyanily szép vonatkozások vannak Tóth Kálmánra a **Látogatás szülőföldemen** címűben. Édesen bájló elegia ez, benne fájdalmasan szemléli a változásokat, melyeken szülőföldre keresztül ment, a Sugó-Duna haldoklását, a régi ismerős sziget tölgyeinek pusztulását, a város fűterén emelkedett, de ismeretlen gazdagok palotáit, a költő szülőházá-

nak átalakulását, belejátszva egy-egy szép költeménye édes viszhangját; a költő tragikus sorsát, majd a temetőben szülői sirján hullat könnyeket. Ugy véli, mintha hívnák őt szülői, hogy hagyja el a rossz világ baját s menjen pihenni ő is oda le; azonban:

Nem, nem! a nyíló ákác lombja rezg,
S rajt egy pici madár dalolni kezd.
Oh értem én e hájos éneket,
Kérdéseimre ez a felelet:
Maradj te még, otthon várnak reád,
Neveléd fel azt a drága unokát,
S ha majd betöltöd szent költemeted:
Itt megtalálod a nyugvó helyet! (111. l.)

E kedves gyermeke iránt való szeretete számos költeményében meghatóan zendül meg; meg hasonlott lelkét ez az ártatlan gyermek békíti ki s mintegy nemes földi célt tűz ki eléje, melyért lelkesülhet, mely édes köteleességet szab neki, mely egy deszkaszál a családi élet összezuzott hajójából. Ehhez kapaszkodva, fentartja nemcsak életét, hanem életkedvét, hitét, reményét is.

Oh édes Istenem! mint áldjalak érte,
Hogy szenvedéseimet ily jutalom érte
A te kegyelmedtől vigasztalásképen?
Hátha még idővel e piciny bimbóból
Nyíló virág léssen?! (Irenke. 97. l.)

Dalaim című költeményében is végig tekint egész életén; visszakéri drága, feledhetetlen jó szívét anyjának; visszasóhajtja ifjusága ábrándjait, eszméit, szabadságért való lelkesedését; visszaesdi az eltűnt vidám, dalos barátságot, a nő hűtlensége folytán elpusztult családi életét; azonban elfordítja képzeletét mind e fájó emlékektől s kétségbeesés helyett fölemelkedik lelke:

Vannak még körültem lángoló, hű lelkek
S ezek értem ének:
Oh aki ily gazdag, az hálát rebeget
Kegyes Istenének!

Megcsendül lelkemnek lánykám nevetése
Mint egy égi intés:
„Háladatlan ember! az Ur bölcsesége
Mindent jól elintéz.“

Eleget vesztettél, légy kiengesztelve.
Rád szebb napok várnak:
Van éltednek célja — örülj hát ez enyhe
Őszi napsugárnak! (101. l.)

Valóban amely szív ennyi szenvedés súlya alatt, ily feldult élet romjain össze nem tört, a kétségbeesés örvényébe nem sülyedt, hanem inkább megőrzé hitét, reményét s e földön is keresve fölemelő létecélt, a síron túli élet reményével is vigasztalja magát, azt nem közönséges lélek életi, az megérdemli a részvétet, a tisztelést, az elismerést s mivel nemes benső küzdelmeinek költői alakban tudott kifejezést adni, megérdemli az érezni tudó keblek rokonszenvét és — köszörűját!

Szulik József.

Aranyhaj.

A legnagyobb amit tudott
Alkotni a képzelet,
Azt úgy szokás lefesteni,
Mint lángoló tüzet.

A szeretet csodás szava
A szívbe lángot ojt,
S tüzzel tüzel a gyűlölet,
Mely rosszat-jót kiolt.

Ahol a napláng égetőbb,
Ott milliónyi nép
A tűzben, mely előtt lehull,
Imádja istenét.

Az ég is, akkor a midőn
Az asszonyt alkotá,
A legszebbnek, kit alkotott,
A tűzhajat adá.

Akit, hogy legvésezb legyen
Legszebbé tett az ég,
Csak annak adott oly haját,
Mely aranylánggal ég.

Egy tűzimádó térdel itt
Ez égi láng előtt:
A tűzbe vágy'... elégni vágy'...
Csak te égesd el őt.

Pataj Sándor.

Naptár.

Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
8 Kedd	Sörény	Erhard	27 István vért.
9 Szer.	Julian	Martial	28 2 ez. v.
10 Cstűt.	Rem. Pál	Rem. Pál	29 Apr. szent.
11 Pént.	Hyginus	Matild	30 Anyisa

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesíti:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN MANDOR,

